

AKTUALNO VPRAŠANJE

Cesta II. reda, ki po najkrajši poti povezuje Kranj s Škofjo Loko ter dalje s Selško in Poljansko dolino, je zaradi izredno slabega vozišča že nekaj let osrednja točka upravičenega negotovanja in kritike vseh, ki se morajo posluževati te ceste.

Vse kaže, da negotovanja in kritike še ne bo konec, kajti Cestno nadzorstvo v Škofji Loki nas je obvestilo, da so letošnji krediti za vzdrževa-

nje cest, s katerim razpolaga Uprava za ceste LRS, izčrpani.

Ze lani je bilo govora o popravilu te ceste, ki ne ustreza naraščajočemu prometu niti po obremenitvi niti po širini in gradnji (makadam). Proračunska vsota za popravilo te ceste, brez večjih zemeljskih del, je okrog 10 milijonov dinarjev. V načrtu je bila tudi protiprašna prevleka cestišča. — Vse lepo — načrt in proračun sta pripravljena, le kredita ni. Morda pa drugo leto?

Ob zaključku še nekaj ugotovitev. — Letno vzdrževanje te ceste velja

300.000 dinarjev za 1 km, torej 2 milijona 400.000 dinarjev, če upoštevamo, da je vozišče dolgo 8 km. Približni izračun nam torej pove, da doseže vzdrževanje te ceste v štirih letih znesek, ki bi zadoščal za temeljito popravilo vozišča. Če odmislimo vso materialno škodo, ki jo utrpe motorna vozila na tej cesti, nam le-ta vendarle prinaša nekakšen »ugled«: zaradi visokih stroškov vzdrževanja je to najdražja cesta v Sloveniji!

S.

AKTUALNO VPRAŠANJE

POSVET MLADIH ZADRUŽNIKOV

Mladi zadružniki za kooperacijo

Kranj, 11. avgusta.

DANES SO SE ZBRALI NA REDNI POSVET PREDSEDNIKI IN TAJNIKI AKTIVOV MLADIH ZADRUŽNIKOV IN NA NJEM PREGLEDALI DOSEDANJE DELO KMEČKE MLADINE. ZNAČILNO ZA DELO V LETOSNJEM LETU JE, DA SE VEČINA AKTIVOV LOTEVA DELA V PROIZVODNJI, ČEPRAV JIH ZADRUGE K TEMU LE REDKO NAVAJAJO.

V Zireh so zbrali nad 30 vzorcev zemlje za analizo, doma so urejali in belili hleve in ostale komunalne naprave na vasi. Izredno je mladina aktivna v pospeševalnih odsekih zadruga in celo v upravnem odboru delajo trije mladinci. V Zmencu so poleg poizkusa v krompirju začeli s škropljenjem sadja in žita. Ljudje so v začetku to sprejeli z nezaupanjem in celo nasprotovali, danes pa, ko se kažejo praktični rezultati dela, vsi pozdravljajo iniciativo mladih zadružnikov. Tudi v Lučinah, Podjubilju, Radovljici, Voklem, Lancovem je podobno. V Bohinjju je bilo posebno nagradno tekmovanje za urejanje vasi, hiš in hlevov, ki je razgibalo večino kmečke mladine. Uspehi bi bili lahko še večji, če bi proizvodne zveze skrbele tudi za delo kmečke mladine pri napredku proizvodnje, dosedaj pa je nudil praktično pomoč aktivom le odbor MZ pri OZZ. Na posvetovanju je bila sprejeta misel, naj se mladi zadružniki vključijo v delo pri obdelavi po-

vršin splošno ljudskega premoženja. Po dosedanjih podatkih iz nekaterih občin ta zemlja ni najbolje obdelana, zato bi jo obdelovali mladi zadružniki in sicer na principu kooperacije. Od zadruga bi dobivali gnojila, seme, stroje za obdelavo in ostalo, preko nje prodajali pridelke, ves dobiček pa namenili gospodarski krepnosti zadruga. Pokrenili bodo tudi širšo akcijo za plantažne nasade na teh zemljiščih. Praktično delo bo vezano tudi na gozdarstvo (pogodovanje, čiščenje gozdov, planin) in slično. To je nedvomno koristna zamisel, ki bi jo morali podpreti tudi občinski ljudski odbori in politične organizacije.

Pomembno delo opravljajo tudi na področju vzgoje. Trenutno zbirajo po aktivih in osnovnih organizacijah LMS prijave za Kmetijsko šolo v Poljčah, kmetijsko gospodarske šole in druge tečaje za fante in dekleta. Ženska mladina z zadovoljstvom sprejema pomoč pri ureditvi vrtov in pričenja z »gojitvijo štajerske kokoši«.

Na posvetu so obsodili nekatere slabe primere v odnosu do kmečke mladine. Konzervativno nastrojeni ljudje in posamezni birokrati v zadrugah ovirajo delo mladih zadružnikov. Odvrčajo jih od različnih gospodarskih akcij, zahtevajo, da mladi zagovarjajo stara stališča, brez njih odločajo o važnejših vprašanjih itd. V Zmencu niso niti obvestili predsednika AMZ na posvetovanje in je o njem izvedel na KZ Škofja Loka. Nepravilne so tudi trditve, da kmečka mladina ni zrela za sprejem v Zvezo komunistov. Vse to je na isti liniji; mladina naj o vsem čimmanj ve, naj se ne vtiika v delo, gospodarjenje in odločanje starih, ker nič ne ve in nima izkušenj. Posledica takega stanja je tudi v tem, da pri nas v okraju nekateri gledajo le na večjo proizvodnjo (ta je vsekakor najvažnejša), pozabljajo pa vzporedno s tem na ustvarjanje novih, naprednejših odnosov na vasi. Stanje na vasi in nekaterih zadrugah to trditve najbolj potrjuje. Vse take pojave, naj se pojavljajo kjerkoli, mladina obsoja, ker škodujejo napredku.

Mr.

Zaključek krajevnega praznika v Predosljah

Predoslje, 11. avgusta.

Po večdnevem praznovanju so danes v Predosljah zaključili praznovanje krajevnega praznika. Dopoldne so množične organizacije priredile komemoracijo pri spomeniku padlih borcev. Ob tej priložnosti so tudi položili vence. Popoldne pa so ob navzočnosti večjega števila prebivalstva razdelili najboljšim športnikom pokale, diplome in nagrade.

Č.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 62 — CENA DIN 10.—

Kranj, dne 11. avgusta 1957

V bodoče ljudske odbore tudi mladino

Zdaj mladine v oblastnih organih na Gorenjskem skoraj ni

Mladina Gorenjske je letos dosegla že lepe uspehe. Udeležila se je številnih delovnih akcij, na raznih tečajih in seminarjih se je seznanjala s političnimi in kulturnimi vprašanji in tako pripravljena pričakuje VI. kongres slovenske mladine, ki bo septembra letos v Celju. Na kongresu bodo obravnavali priprave za bližnje volitve v občinske in okrajne ljudske odbore, na VII. kongres ZKJ in na praznovanje 15. obletnice ustanovitve USAOJ.

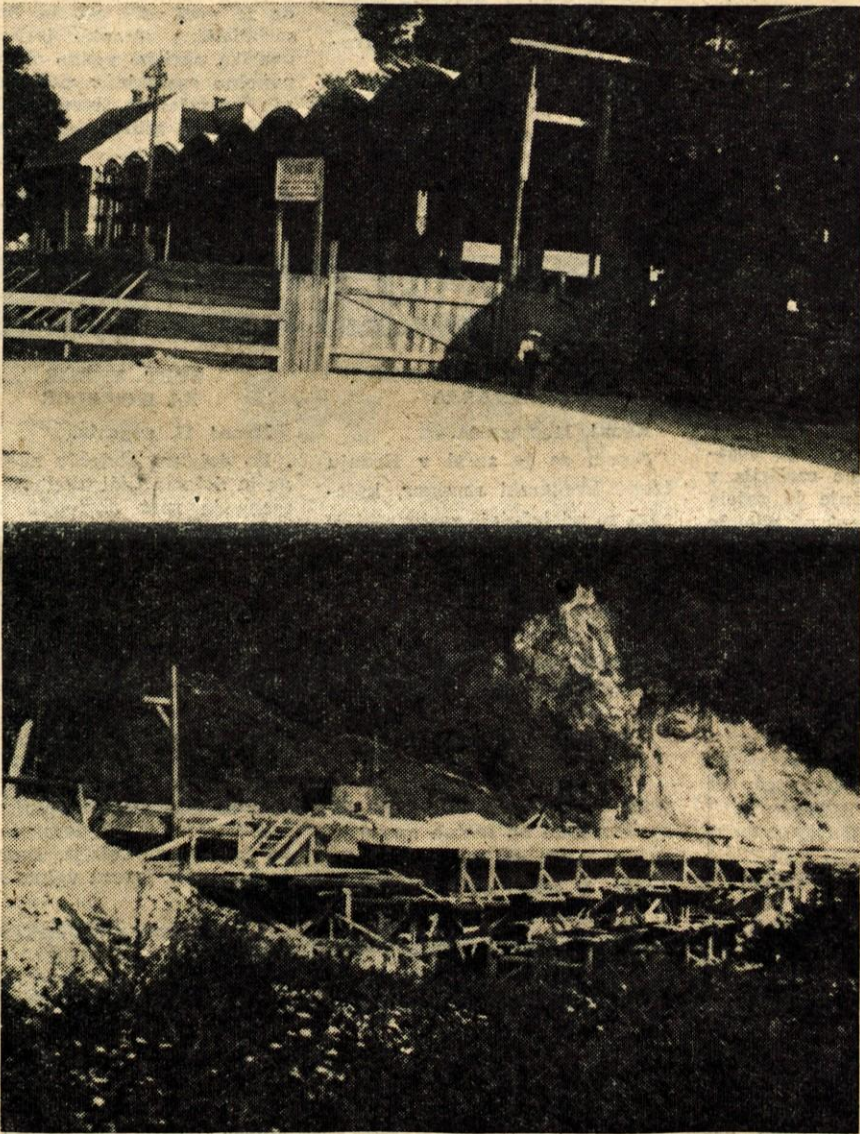
Nad 520 gorenjskih mladincev in mladink v 12 brigadah je sodelovalo pri delu v raznih krajih Slovenije.

Se več skrbi je posvetila mladina kulturnemu in političnemu delu. OK LMS je organiziral več enotedenskih seminarjev za mladinske voditelje in mladince, ki sodelujejo v delavskem upravljanju. Predvidevajo, da bo letos obiskalo seminarje okoli 500 mladih ljudi. Tudi v jesenskem in zimskem času bodo imeli nekaj seminarjev, predvsem za kmečko mladino, za mlade zadružnike, člane upravnih odborov kmetijskih zadrug, za tehnike, inženirje in logarje. V aktivih mladih zadružnikov sodeluje že 2000 mladinc

cev in mladink, okoli 100 pa jih je tudi v upravnih odborih KZ.

V zvezi s pripravami na jesenske volitve v občinske in okrajne ljudske odbore, so občinski in okrajni mladinski komiteji analizirali sestav ljudskih odborov ter ugotovili, da v teh organih mladine ni. V enajstih občinskih ljudskih odborih je 339 odbornikov, toda mlajši od 25. leta ni nihče. Podobno je tudi v okrajnih zborih. Da bi odpravili to vrzel in bolj pritegnili mladino v samoupravne organe komun, so predlagali, da naj bi v nove ljudske odbore kandidiralo 260 mladincev in mladink. Prav gotovo je, da ne bodo vsi izvoljeni, pričakujejo pa, da bodo že s tem dosegli pomemben korak naprej. Organizacije pa naj bodo dočim kandidatom obrtajo naloge, ki jih čakajo. Predvsem bi morali več govoriti o vlogi in nalogah mladih ljudi pri razvijanju komunalnega sistema. V zvezi s tem pripravljajo tudi razgovore z mladino, ki bo letos prvič volila. Seznanili jih bodo z našim komunalnim sistemom in tudi z mladimi kandidati, kajti le tako se bo mladina lahko uveljavila na volitvah, predvsem pa v bodočih organih oblasti.

Poj.

Škofja Loka bo dobila novo, moderno avtobusno postajo, ki jo nedvomno potrebuje (zgoraj). V Selški dolini bo kmalu rešen eden izmed treh »prometnih problemov« doline. Novi most pri Praprotnem bo kmalu dograjen

Petkove pokušnje novih cigaret ljubljanske Tobačne tovarne v Domu JLA v Kranju se je udeležil tudi naš fotoreporter — pa ne zato, da bi poskusil nove »Zeta« ali »Morava«, temveč zato, da bi našim bralcem posredoval nekaj »zadimljenih« slik s te pokušnje. Poskuševalci so sedeli za mizami, pred vsakim je bila čista voda, turška kava in zavojčki cigaret stare in nove vrste. (Članek na 3. str.)

naš razgovor

Letos prvič cepljenje proti otroški paralizi

Otroška paraliza je dandanes ena izmed boleznih, ki povzročajo bojazen vsemu človeštvu. V Sloveniji je bila prva večja epidemija otroške paralize leta 1953. Tedaj je zbolelo 187 ljudi. Druga je bila leta 1956, ko je zbolelo 251 ljudi. Od tega jih je 24 umrlo, 14 se jih ni moglo več gibati, 32 je bilo težjih in 71 lažjih invalidov. Letos pa je v Sloveniji do srede julija zbolelo za otroško paralizo 40 ljudi, na Gorenjskem od tega 5.

Letos se pripravlja zdravstvena služba v Jugoslaviji na prvo cepljenje otrok proti povzročitelju te bolezni. O tem smo se pogovarjali z dr. Sonjo Mejak iz Okrajnega higienskega zavoda.

»Kdaj predvidevate to cepljenje?«

»Verjetno bo cepljenje otrok proti povzročitelju otroške paralize meseca oktobra ali pa novembra. Točen datum še ni določen, ker za sedaj tudi cepivo še ni razposlano po posameznih krajih. Razen tega mora biti cepljenje dobro pripravljeno, tako da bomo cepili po vsej Sloveniji na isti dan, sicer ne bi bilo pravega učinka.«

»Boste cepili letos samo otroke?«

»Letos bomo cepili samo otroke do vključno petega leta starosti. Razveseljivo pa bi bilo, če bi mogli cepiti tudi starejše. Ker pa je cepivo zelo drago (2—3 dolarje za enega otroka), je za sedaj to še neuresničljivo.«

»In sredstva za cepivo?«

»Del sredstev bomo dobili iz republiškega sklada, del bo prispeval OLO Kranj, verjetno pa bodo primaknila del sredstev tudi podjetja in če ne bo šlo drugače tudi starši sami. Prepričani smo, da bodo to starši z razumevanjem storili, ker si vsakdo želi zaščititi otroke proti tej zahrbitni bolezni.«

»Kakšen je uspeh cepiva?«

»V Jugoslaviji bomo letos prvič cepili s Salkovim cepivom, ki je že preizkušeno in je bilo na kongresu v Ameriki sprejeto in potrjeno. Uspeh cepiva je 75 %.«

LJ.

»Vem, kaj govorim. Vse bi rad kupil.«
»Tako, zares?« Heteri se je smejal, kakor bi mu bil Dominik povedal dobro šalo.
»Kakor sem rekel: Kupim vse!«
»Toliko stotov?«
»Kolikor je. Povejte ceno!«
Heteri je okleval, kupčija se mu je zdela nenavadna, a mikal ga je denar, ki mu je bil bolj potreben kot mrtvo železo v skladišču. Začela sta se pogajati. Heteri je vedel, da bo moral dati nekoliko v izgubo, toda Dominik ga je privil prav do kraja. Ko sta si udarila v roke, je Dominik odprl listino in položil pred podjetnika dva stotaka.
»To je ara,« je rekel mirno. »Ko dobim denar za kladivca, bom plačal.«
Heteri, ki je že stegnil roko po denarju, jo je hitro umaknil.
»Torej ne moreš plačati? Saj sem si mislil!« je rekel. Sive oči so se mu jezno bliskale. »Tako pa ne bova kupčevala. Dobodi si drugega norca! Vzemi aro nazaj in pojdi, midva sva opravila.«
Dominik ga je gledal rahlo posmehljivo. Videl je, kako se starcu napenjajo žile na sencih in kako mu sili rdečica v bledda lica.
»Ne bom vzela nazaj,« je rekel odločno. »Udarili ste v roko in kupčija velja, razen če mi hočete vrniti dvojno aro. Celo pri krvavi kupčiji je taka navada, kaj šele tu, ko gre za toliko denarja.«
Heteri je planil izza mize in se zaletel proti vratom, pri vratih pa se je ustavil, grdo pogledal Dominika in nekaj na kovačevem obrazu mu je vzelo voljo in pogum. Čutil je, da se ga ne bo zlahka otresel, razen če bi mu res hotel vrniti dvojno aro.
»Takole ciganiš ljudi!« je zavpil hripavo. »Nisi zaman Zgončev! Tvoj stari je tudi Bičkovega ociganil! Toda jaz ti pravim: Štej denar, potem boš vozil železo! Poprej ne boš odpeljal niti enega cajna!«
»Dobro,« je rekel Dominik in se silil, da bi ne pokazal, koliko mu je do te kupčije, »dobro. Vrnite mi dvojno aro in pojdem!«
»To je sleparija!«
»Prav dobro veste, da ni,« je mrzlo rekel Dominik. »Ne sodnija ne ljudje vam ne bodo priznali pravice.«
Heteri je premikal ustnice, mrmral je kletvice. Dominik se mu je približal.
»Ne bodite smešni! Kaj morete izgubiti? Kakor hitro prodam kladivca, vam bom prinesel denar. Če ne verjamete na besedo, napišiva pogodbo.«
Misel na pisano pogodbo je Heterija nekoliko pomirila. Prinesel je papir in črnilo in napisal zadolžnico, toda celo med pisanjem ga je še grizla jeza. Raje bi žrtvoval dva stotaka in jih vrgel nesramnemu fantalinu v obraz, toda žal on, nekoč bogati podjetnik, ni mogel šariti z denarjem. Jezno je porinil list Dominiku, naj ga podpiše. Dominik se je podpisal in Heteri je spravil aro. Ko je Dominik odhajal, je rekel:
»Brez potrebe ste se jezili. Mislim, da bova kljub temu še kupčevala.«
»Midva nikoli več,« ga je zviška zavrnil Heteri. »Enkrat si me potegnil, dvakrat še osel ne gre na led!«
Dominik ni rekel nič več in je šel.
Uspeh ga je komaj potolažil za ponižanja, ki jih je danes doživel. Vso pot je mislil na starega Heterija v gosposki lovski obleki in na sobo, obeleženo z rogovjem, kakor v kakem dvorcu. Stal je pred Heterijem kot berač! In vendar je dobil železo!
Ni si mogel kaj, da bi ne bil občutil globoke mržnje do Heterija in očeta. Očeta je sovražil še bolj, ker bi mu bil lahko prihranil ponižanje.

ODMEVI IZ PULE Četrti filmski festival končan

Festivalske zastave so spuščene, nagrade so razdeljene in Pulj dobiva prejšnjo podobo obmorskega mesta. Če ne bi bilo filmov »V mreži« in »Male stvari« bi letošnji festival popolnoma uspel. Tudi pri drugih filmih smo lahko opazili nekatere napake, ki pa kljub temu niso tako velike, da bi v celoti zmanjšale vrednosti filmov. Le za odtенок boljši od prvih dveh je film Sime Šimatovića »Naše poti se razhajajo«.
Kot najboljši filmi pa so bili ocenjeni »Pop Čira in pop Spira«, »V soboto zvečer« in »Svojega telesa gospodar«; kot najboljši kratkometražni filmi pa Omnibus trisanih filmov, »Fantastična balada« Boštjana Hladnika, »Koliko je ura« ter »Let nad močvirjem«.
RAZGOVOR S PETRICO «GLAVNIH»
Drugi del Vesne, ki nosi naslov »Ne čakaj na maj«, je v Areni doživel velik uspeh in prisrčen sprejem pri gledalcih, ter občite pri kritikih. Sicer pa naj nekaj besed pove Vesna:
»Najprej napišite, da nimam kaj povedati. Film sem v celoti videla šele tu v Areni, zato o filmu ne morem dati določene ocene, kar velja tudi za mojo vlogo v filmu. Film bi morala videti še enkrat. Mislim, da smo s tem filmom dali gledalcem lahko komedijo, tako kot je bila »Vesna« in da je film neutralen, skratka, gledalca le zabava in prav zato menim, da bo imel velik uspeh pri gledalcih, kar se pa kritikov tiče, je pa druga stvar.«
Se posvetilo bralcem »Glasa Gorenjske« in že sem se obrnil k Hiperboli — Olgi Bedjanič.
»Ali ste zadovoljni s filmom?«
»Ne preveč, zlasti scenarij bi bil lahko boljši. Sreča je v tem, da so prvotni scenarij predelali in da je režiser František Čap med snemanjem nekatere detajle popravil, vstavil in izpuščal. Vsekakor so bile te korekture filmu v prid. Pri gledalcih bo naletel na dober sprejem, medve z Metko pa meniva, da bi se dalo narediti še več, alj pa sva preveč samokritični.«
Sledeča »žrteva« je bil Jure Furlan - Krištof. Srečala sva se na česti pred Areni in napravila »leteči intervju.«
»Ste z vlogo zadovoljni?«
»Se kar!«
»Kaj menite o filmu?«
»Pri gledalcih bo naletel na dober sprejem.«
»In o kritiki?«
»Nisem je še slišal!«
»Vaši načrti? Ali se mislite posvetiti gledališču ali filmu?«
»Gledališču se ne mislim posvetiti, ker nimam Akademije za igralsko umetnost, kar se pa filma tiče, je vse odvisno od ponudbe, sicer sem pa študiral ekonomijo. V zvezi s svojimi načrti povem le to, da se grem prav zdajle kopat.«
Na vrsti je bil Janez Čuk - Sandi. Obiskal sem ga v sobi v četrtem nadstropju hotela »Rivijera«. Deževalo je in skozi strop je zamakalo.
Ker je bilo stališče kritikov eno izmed zelo važnih vprašanj, sem začel:
»Kaj menite o kritiki?«
»Mislim, da imajo naši filmski kritiki dva različna odnosa, in sicer ločijo tuje in domače filme. Vsekakor je odnos do domačih strožji. Film »Ne čakaj na maj« zabava gledalce, in to je tudi njegov namen.«

»Kakšno je vaše mnenje o filmu, ki je, kot pravimo, »zvezdniški?«
»To bo držalo, glavna zvezda je Metka Gabrijelčič, vendar to uspeha filma ne zmanjšuje. Slišati je kritike, da film ne obravnava sodobnih problemov. Le kako jih bo? Saj je postavljen v nedoločen čas. Zgodba je izmišljena, ni pa neverjetna. Ne mislim braniti filma in nas, glavne igralce, toda menim, da je to, kar sem povedal, čista resnica. Po obrtniški plati je film popolnoma uspel in lahko rečem, da je Čap zelo dober režiser. Jaz osebno sem z drugim delom »Vesne« zadovoljen.«
Zahvalil sem se mu za razgovor in odšel.
Najin pogovor s Franekom Trefaltom - Samom in Starim Slovanom iz drugega dela »Vesne«, je potekal približno tako:
Na kopališču. Jaz: »Ali se lahko dobiva za kratek razgovor, mogoče zvečer?«
On: »Dobro, ob sedmih na terasi hotela.«
Terasa hotela. Nekaj minut čez sedmo. Franeka od nikoder.
Pri vrodu v Areni: Jaz: »Zdravo! no, kdaj se dobiva?«
On: »Nocoj ob polnoči na banketu Avala - filma.«
Na banketu Avala - filma sva bila sicer skupaj, toda na »filmski« razgovor sva pozabila. Naslednji dan je Franek odpotoval.
Ob koncu bi povedal, da je film »Ne čakaj na maj« tako po režijski, kot po igralski strani boljši od »Vesne«.
Tako, filmski festival je končan, razgovori so potekali v redu, in moje pismo se približuje koncu. Če bi filma »V mreži«, »Male stvari« in »Naše poti« se razhajajo, umaknili s sporeda, bi lahko rekli, da je letošnji filmski festival v Pulju v celoti uspel.
MILAN LJUBIČ

Metka Gabrijelčičeva in Franek Trefalt v filmu »Ne čakaj na maj.«

MARC TWAIN: DOGODIVŠČINE TOMA SAWERJA

TOM IŠČE ZAKLAD

PREVEDIL: IVAN ABRAM
RISE: MILAN BATISTA

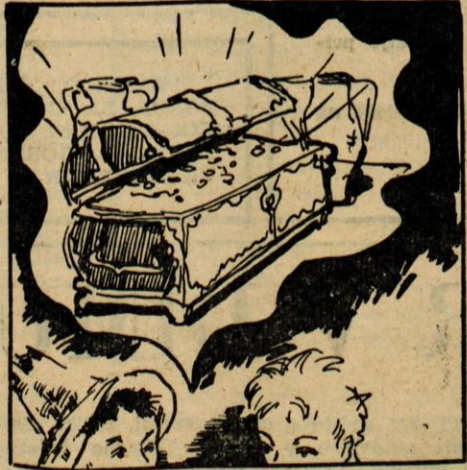
1.

Tom Sawyer, plavalasi deček iz mesteca St. Petersburga, je po dobro končani šoli preživljal svoje zaslužene počitnice. Nekaj dni oddiha in brezskrbnega življenja mu je dobro delo, potem pa se ga je kot vsakega živahnega dečka polotila želja, da bi raziskoval, iskal zaklade. Odpravil se je, da bi se pogovoril o tem s svojima prijateljema Joejem Harperjem, Benom. Toda ni jih našel. Naletel pa je na Hucka Finna — Rdečerokega. In ta je bil brz za to.

2.

Ko sta se jela pogovarjati o tem, je prvo navdušenje kmalu pojenjalo. Hucka je zaskrbelo: »Tom, kje pa bova kopala?« — »Oh, kjerkoli lahko!« — »Ali so zakladi povsod zakopani?« je spraševal Huck. — »Ne, seveda ne! Ponavadi so skriti na prav posebnih krajih. Včasih na otokih, včasih v trhljih zabojih pod kakim starim drevesom, prav tam kamor pada senca okoli polnoči. Največkrat pa so zakopani v hišah, kjer straši...«

3.

»Kdo skriva zaklade, Tom?« je kar naprej vrtil Huck in si v mislih in domišljiji gradil najbolj nenavadne podobe. — »Kdo neki! Roparji, kdo pa misliš?« — »Če bi bil jaz našel zaklad ali če bi bil moj, bi ga že znal tako uporabiti, da bi se mi dobro godilo. Domačih nimam.« — »Tudi jaz bi tako storil,« je dejal Tom. »Toda roparji delajo drugače. Zaklad skrijejo in na tistem mestu tudi obleži.« — »Ga potem pridejo iskati?« — »Prvotno že imajo tak namen, toda navadno pozabijo znamenja, kam so ga zakopali.«

4.

»Dobro, Tom! Povedal si, kaj namravaš in jaz sem pripravljen sodelovati s teboj. Toda povej, kje bova najprej kopala?« je dejal Huck in videti je bilo, da svoje odločitve ne bo preklical. — »Ne vem še, Huck. Recimo, da bi se lotila tistega starega suhega drevesa na bregu onkraj potoka. Se strinjaš?« — »Strinjam se, Tom!« — Tako sta poiskala šepast kramp in lopato in se podala na pot. Tja sta prišla razgreta in se brz ulegla v senco sosednjega bresta, da bi se odpočila.